

Sisällys

Polku ikimetsään 9

I Mitä ovat luonnonmetsät?

1. Villi ja vapaa luonnonmetsä 17

Puiden aika on pitkä 18

Metsän monta nimeä 19

Ken on heistä kaikkein vanhin? 22

Metsät muuttuvat vähitellen 23

Kunnioita myrskyä 26

Mäntyjen ihmeitä 28

Metsäpalojen voima 29

Euroopan suurin luonnonmetsävyöhyke 33

HAASTATTELU Lari Karreinen haluaa

uppoutua metsään 35

2. Metsien mahtava monimuotoisuus 39

Saniaislehdoista vaarametsiin 39

Harjujen hoidetut maisemametsät 42

Tuhat kilometriä taigaa 48

Metsien pohjoisilla rajoilla 49

Vanhosten metsien asukkaita 50

Tunnistatko meidät? – Kolme lajia 51

Luontokadon luvut 56

HAASTATTELU Teuvo Hietajärveä kiehtoo
metsien ”saloperäisyys” 57

3. Metsien ja ihmisten yhteiselo 61

Kaskia, tervaa ja tukkeja 61

Aarnialueista erämaa-alueisiin 64

Metsiensuojelun askeleita 70

Kirveen koskemat suojelumetsät 72

Ihaile kulttuuriperintöä 75

Tutustu ennallistettuihin metsiin 76

Vinkkejä valokuvaukseen 79

HAASTATTELU Ritva Kovalaiselle
metsä on pyhä 81

4. Tulevaisuuden luonnonmetsät 87

Kuka saa määritellä vanhat metsät? 87

Suojelun arvoiset METSO-metsät 90

Metsäerämaa Etelä-Suomeen 92

Kaupunkien aarniometsät 95

Talousmetsät 2.0 98

Epävarmuutta ilmassa 101

HAASTATTELU Ida Korhonen etsii
uhanalaisia lajeja 104

5. Mars maastoon 109

Leiriytyminen ennen ja tänä päivänä 109

Seisahdu, niin huomaat sen 114

Suu makeaksi mustikoista 115

Onko luonnonmetsissä hankala liikkua? 117

Satumaailma lapselle 122

Hiljaisuuden ja pimeyden valtakunnat 123

Löydä lisää retkikohteita 126

Autiotuvat metsän siimeksessä 130

Suomen pisin vaellus luonnonmetsissä 131

II Retkikohteet

6. Etelärannikon erikoisuuksia – Tammivyöhyke 137

Vaisakon jalopuulehto 138

Purunpään rannikkometsä 140

Jussarön saaristometsä 142

TARINA Tuulen tuijottelua

Tammisaaren saaristossa 144

Tammiston ja Pitkäkosken

urbaanit lehdot 147

7. Taivaita tavoittelevat jätit – Etelä-Suomi 151

Liesjärven kuusikot 152

Evon metsämanner 154

Multiharjun aarniometsä 156

TARINA Kevätvaellus Seitsemisestä

Helvetinjärvelle 158

Linnansaaren ja Koloveden

saaristometsät 163

Pyhä-Häkin ikihongat 166

Merestä kohoava Öjen 168

8. Vaarojen keskellä – Pohjanmaa–Kainuu 171

Koirajoen aarnialue 172

Autiovaaran kuusikko ja

Ukonsärkän harjumetsä 174

Jämsävaaran virkistysmetsä 176

Paljakan vaarametsät 178

TARINA Etelä-Kuusamon ja Vaara-Kainuun

ikimetsien pauloissa 180

Saarijärven aarnialue 184

Rokuan jäkäläkankaat 186

Palokkaan kaira 188

TARINA Keväthankia ja koeporauksia

Lounais-Lapissa 190

9. Pohjoisen laajat erämaat – Peräpohjola–Lappi 195

Syötteen vaarametsät 196

Etelä-Kuusamon ikimetsät 198

Kiekkikairan pienoiserämaa 200

Ylläksen aarniometsät 202

Tuntsan seudun UKK-reitti 204

Pomokairan kuusikkoerämaa 206

TARINA Seikkailu Metsä-Lapin poikki 208

Urho Kekkosen kansallispuisto 214

Karhupesävaaran ja Rahajärven

mäntyvanhukset 218

Lemmenjoen harjumännikkö 220

Utsjoen retkeilyreitin tunturikoivikot 222

Lisätietoa ja lähteet 226

Kiitokset 235

Paikkahakemisto 236

Karttamerkkien selite 237